

Er ref/dnr:LI2025/02027

Vårt dnr: 2026–0021

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Enheten för fiske, jakt och rennäring
103 33 Stockholm

Stockholm 17 juni 2026

**Yttrande över Naturvårdsverket och Sametingets hemställan om förordningsändringar
avseende rovdjursinventering och ersättning för rovdjursdödade renar**

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen ser positivt på att inventeringsmetoder för stora rovdjur utvecklas och moderniseras samt att regelverket möjliggör användning av nya metoder såsom DNA-baserad inventering.
- Föreningen anser samtidigt att förändrade inventeringsmetoder ställer höga krav på vetenskaplig kvalitetssäkring, transparens, jämförbarhet över tid och möjlighet till oberoende granskning, eftersom inventeringsresultaten utgör centrala underlag för bedömningar av populationsstatus, gynnsam bevarandestatus och beslut om jakt
- Naturskyddsföreningen anser att försiktighetsprincipen ska tillämpas vid metodförändringar och vetenskaplig osäkerhet samt att förändringar av inventeringssystemet inte får leda till försvagade biologiska skyddsnivåer eller ökat utrymme för jakt utan tillräckligt robust underlag.
- Föreningen delar bedömningen att ersättningssystemet behöver kunna utvecklas tillsammans med inventeringsmetodiken och att ersättningsnivåer bör spegla faktiska kostnader för rennäringen.

Specifika synpunkter

Kan respektive förordningsändring godkännas?

Naturskyddsföreningen delar Naturvårdsverkets och Sametingets bedömning att nuvarande regelverk innebär begränsningar för utvecklingen av nya inventeringsmetoder. Föreningen ser positivt på att modern teknik och nya metoder kan bidra till förbättrade kunskapsunderlag och en mer adaptiv och resurseffektiv rovdjursförvaltning.

Föreningen tillstyrker de föreslagna ändringarna i 8 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn samt de föreslagna ändringarna i 5 § och 6 § viltskadeförordningen (2001:724), under förutsättning att det fortsatta arbetet med inventeringsmetoder och föreskrifter säkerställer vetenskapligt robusta, transparenta och kvalitetssäkrade metoder.

Samtidigt vill föreningen understryka att inventeringssystemets huvudsakliga syfte måste vara att ge biologiskt och rättsligt robusta underlag för förvaltningen av stora rovdjur. Inventeringsresultaten används inte enbart som grund för fördelning av ersättning till rennäringen utan utgör även centrala underlag för bedömningar av populationsutveckling, bevarandestatus samt beslut om skydds- och licensjakt. Förändringar av inventeringsmetodik får därför betydelse långt utanför själva inventeringsverksamheten.

Naturskyddsföreningen anser därför att de nya inventeringsmetoder som utvecklas till följd av författningsändringarna behöver kvalitetssäkras vetenskapligt och att det behöver säkerställas att resultaten är jämförbara med tidigare inventeringsresultat över tid. Det är särskilt viktigt att osäkerheter, antaganden och begränsningar i populationsmodeller redovisas öppet och transparent i den fortsatta processen. Föreningen delar bedömningen att dagens ersättningssystem behöver kunna utvecklas tillsammans med inventeringsmetodiken och att ersättningsnivåer bör spegla faktiska kostnader för rennäringen. Samtidigt vill föreningen betona att ersättningssystemets utformning inte får påverka den vetenskapliga bedömningen av populationernas storlek eller status.

Naturskyddsföreningen vill understryka att väl fungerande ersättningssystem utgör en viktig del av möjligheten att upprätthålla livskraftiga populationer av stora rovdjur inom renskötselområdet. För att systemet ska ha långsiktig legitimitet är det viktigt att den fortsatta utformningen av inventeringsmetoder och föreskrifter säkerställer vetenskapligt robusta, transparenta och kvalitetssäkrade metoder som är möjliga att följa upp och granska över tid.

Finns det konsekvenser eller effekter av de föreslagna förändringarna utöver vad som identifierats av Naturvårdsverket och Sametinget i hemställen?

Naturskyddsföreningen bedömer att förändringar av inventeringsmetoder kan få konsekvenser som sträcker sig längre än själva inventeringsverksamheten och ersättningssystemet.

Inventeringsresultaten används även som underlag för bedömningar av populationsutveckling, bevarandestatus samt beslut om skydds- och licensjakt. Förändringar av inventeringsmetodik kan därför få betydelse för framtida förvaltningsbeslut och för den rättsliga prövningen av sådana beslut.

Naturskyddsföreningen anser att det i den fortsatta utvecklingen av inventeringsmetoder och föreskrifter behöver tydliggöras hur:

- populationsmodeller och DNA-baserade beräkningar av populationsstorlek valideras vetenskapligt
- osäkerheter, antaganden och begränsningar redovisas öppet och transparent
- metodskiften inte försämrar möjligheten att följa populationsutveckling över tid
- inventeringsresultat och modeller möjliggör oberoende vetenskaplig granskning
- effektivisering och kostnadsbesparingar inte sker på bekostnad av inventeringarnas kvalitet, transparens eller rättssäkerhet

Föreningen bedömer att dessa frågor endast i begränsad utsträckning behandlas i hemställans konsekvensanalys, men att de är centrala för den fortsatta utformningen av inventeringsmetoder, föreskrifter och tillämpning.

Naturskyddsföreningen vill också understryka att effektivisering och kostnadsbesparingar inte får ske på bekostnad av inventeringarnas kvalitet, transparens eller rättssäkerhet. Det är viktigt att ett nytt system har långsiktig legitimitet och tillit hos både myndigheter, samebyar och andra berörda aktörer.

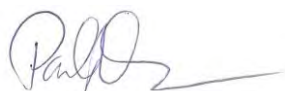
Föreningen vill även understryka vikten av att nya inventeringsmetoder fortsatt har en tydlig fältförankring och att ökad användning av populationsmodeller och DNA-baserade beräkningar av populationsstorlek inte leder till minskad möjlighet att lokalt verifiera och granska inventeringsresultaten.

Naturskyddsföreningen anser även att det är positivt att hemställen lyfter behovet av fortsatt samverkan mellan Naturvårdsverket, Sametinget, länsstyrelserna och rennärningen i det fortsatta arbetet med inventeringsmetoder och föreskrifter. För att säkerställa långsiktig legitimitet är det viktigt att detta arbete präglas av öppenhet, vetenskaplig förankring och möjlighet till extern granskning. Berörda organisationer och andra relevanta aktörer bör även ges möjlighet att lämna synpunkter på den fortsatta utvecklingen av inventeringsmetoder och föreskrifter.

Vid förändringar av inventeringsmetoder för stora rovdjur är det särskilt viktigt att förvaltningen fortsatt vilar på bästa tillgängliga vetenskapliga underlag och att försiktighetsprincipen tillämpas vid osäkerhet. Detta gäller inte minst för arter vars bevarandestatus är omdiskuterad eller där genetiska problem och annan osäkerhet kvarstår. Naturskyddsföreningen anser därför att relevanta forskare och vetenskaplig expertis bör ges möjlighet att delta i det fortsatta arbetet med utveckling och utvärdering av nya inventeringsmetoder.

Detta remissvar har utarbetats av Isak Isaksson, sakkunnig i rovdjursfrågor vid rikskansliet, med hjälp av Jörgen Sundin enhetschef för avdelningen Biologisk mångfald och miljögifter på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen
Stockholm dag som ovan

Paula Andersson
TF Avdelningschef, Biologisk mångfald och
miljögifter

Jörgen Sundin
TF Enhetschef, Skog och artbevarande